

DÉLZALA

Erdei Vándor ÚTIKALAUZ

Személyes adataim

Név:

Iskola:

Vándortáborom időpontja:

Az **útvonal felelőse**, aki a tábor időtartama alatt szükség esetén hívható
Molnárné Vitalis Anikó | 06 30 933 8851 | vitalis.aniko@zalaerdo.hu

A dél-zalai Erdei Vándortábor útvonal erdész házigazdája a **ZALAERDŐ ZRT.**
8800 Nagykanizsa, Múzeum tér 6. | 06 93 500 200 | zalaerdo.hu

Az Erdei Vándortáborok szervezője az **Országos Erdészeti Egyesület**
1021 Budapest, Budakeszi út 91. | 06 1 201 6293 | info@erdeivandor.hu | erdeivandor.hu

KEDVES ERDEI VÁNDOR, ÜDVÖZLÜNK DÉL-ZALÁBAN!

Az előtted álló három nap az erdő titkainak és értékeinek megismerésével telik majd. Nagyon reméljük, hogy olyan élményben lesz részed, amely élethosszig összeköt a természet szeretetével és védelmével.

Az Erdei Vándortábor Programot azért hívtuk életre, hogy minél több fiatal személyes tapasztalatokat szerezhessen a magyar erdőkről, testközelből találkozhatson mindazzal, amit a természetismeret, a biológia vagy a földrajz órán tanult. Nem túlzás azt mondani, hogy a változó klímában az erdők az egészséges természeti környezet, így az emberiség fennmaradásának egyik zálogát jelentik. Ismerd meg tehát értékeit, és váljon életed részévé ezeknek az értékeknek a védelme!

Dél-Zala, a Zalai-dombság hazánk egyik legérintetlenebb vidéke, mely a Balaton és a szlovén Murafölde között húzódik. Gyönyörű dombtetők, völgyekben megbúvó patakok, eldugott források és persze szép erdőségek várják a túrázókat. A kisebb, jól gondozott települések, Nagykanizsa belvárosa történelmi emlékekben gazdag, de errefelé még az erdő is a múltba repít; a pákai erdőben a helyreállított lövészárkknál, tüzelőállásoknál a hidegháborúról tanulhatunk. A vidék erdőségeiben – például a vétyemi ősbükkösben – ritka madár- és rovarfajok, gombafajták élnek. Nem véletlenül: a magasba nyúló fák lombkoronája, a törzs és a kéreg, illetve a tápanyagban gazdag talaj tökéletes otthont teremt a színes élővilágnak. Az ősbükkös szigorú védelem alatt álló terület, majdnem 200 éves. Kora mellett különlegessége, hogy természetes és magára hagyott, hiszen közel 40 éve semmilyen erdőgazdálkodási tevékenység nem folyt az erdőségben.

Az erdei vándortábor során érezd jól magad, élvezd és ismerd meg az erdőt, és térj vissza ide mihamarabb!

Országos Erdészeti Egyesület

TÚRÁZNI CSAK OKOSAN, SZÉPEN!

Az alábbiakban összefoglaljuk az erdőjárással kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat, hogy saját és társaid érdekében minden erdei vándor gondos és körültekintő turista-ként léphessen be az erdőbe. Ne feledjük: az erdő állatok és növények ezreinek élőhelye, otthona, ezért viselkedjünk benne jó vendéghez illő, kellő tisztelettel!

Tájékozódás

A biztonságos túrázás legfontosabb eleme a jó tájékozódás. Bár sokaknál lehet digitális eszköz (pl. GPS, mobil applikáció), az út során mindig legyen nálunk **papíralapú turistatérkép**, hiszen nincs mindig elég erős jel, vagy lemerülhet az eszközünk akkumulátora. Ismerjük meg a turistatérképek jelzéseit! Az Erdei Vándortáborok legnagyobb részben **jelzett turistaúton** haladnak, így a jelzéseket követve eljutunk a napi célunkig.

- A jelzéseknek négy alapvető színe van: **a kék, a piros, a sárga és a zöld**. Ezeket a térképek legtöbbször a szín nagy kezdőbetűjével jelölik (K, P, S, Z).
- A jelzések alaptípusa a **sáv**, ami az egyes színekben így néz ki:
- **Kereszt** jelzéssel általában a sáv jelzéseket összekötő, vagy a településekhez átkötő utakat jelölik. Így néz ki például a kék kereszt jelzés:
- **Háromszög** jelzéssel a hegycsúcsokra vagy kilátókhöz vezető utakat jelölik. Ilyen például a piros háromszög jelzés:
- A **négyzet** jelzés a sáv jelzésekről leágazó, fontosabb helyre (pl. szálláshelyre) vezető utakat jelölik. Például a sárga négyzet:
- **Kör** jelzéssel a forrásokhoz, kutakhoz vezető utakat jelölik. Így néz ki például a piros kör jelzés:
- **Omega** jelzés jelöli a barlangokhoz vezető utakat, mint például a sárga barlang jelzés:
- Az **L alakú** jelzés a romokhoz, műemlékekhez vezető utakat jelöli, mint például a piros L jelzés:
- A **Mária Út** egy Közép-Európán átívelő zarándok- és turistaút-hálózat. Ennek útvonalát jelöli különböző színekkel ez a jelzés:

Mire figyelj a táborhelyen?

- Egy nyár alatt erdei vándorok száza fordulnak meg a táborhelyeken, ezért mindenkit arra kérünk, hogy **olyan állapotban hagyja a táborhelyét, amilyen állapotban át szeretné venni!**
- **Ha a felszereléseden bármi igazítanivaló van**, vagy meg kell szárítani az elázott ruháid, az érkezés után minél hamarabb láss hozzá, mert a reggeli indulás előtt nem biztos, hogy lesz rá idő!
- Továbbindulás előtt gondosan pakoljatos be és ellenőrizzédtek a felszereléseket, hogy **semmi fontos dolog ne maradjon hátra!**
- **Tűzet csak a kijelölt tűzrakóhelyeken szabad gyújtani!** Tűzrakás előtt tájékozódj a vándortábor vezetőjétől, hogy nincs-e érvényben tűzgyújtási tilalom, a tilalom ugyanis a kijelölt tűzrakóhelyekre is vonatkozik!
- **Legyen ez az év legzöldebb hete!** Tartsátok be a kiadvány hátoldalán olvasható javaslatokat, és találjátok ki további vállalásokat a környezet védelme érdekében!

Mire figyelj útközben?

- A kirándulás ütemét a legkisebbek, illetve a gyengébb állóképességűek haladásához igazítsuk! **Soha ne hagyjuk magukra a tapasztalatlanabb társainkat – még viccből sem!**
- Az erdőterületen előforduló kullancsok elleni legjobb védekezés a megfelelő öltözet (zárt cipő, hosszúnadrág), és a különböző riasztószerek használata. Egyes kullancsok által terjesztett betegségek ellen védőoltással is lehet védekezni. Kirándulás után mindig vizsgáljátok át magatokat!
- **Természetvédelmi területen** tilos a növények és az állatok, valamint azok élőhelyeinek veszélyeztetése vagy elpusztítása!
- Az erdő természeti értékeit mi, emberek veszélyeztetjük a legjobban. Ezért az út során **ne térjete le a kijelölt turistautakról!** A felesleges taposás ugyanis évtizedekkel visszavetheti a fiatal erdők növekedését, elpusztítja a védett növényeket és azok élőhelyeit.
- És végül a legfontosabb: **figyelj a társaidra**, hogy együtt, közös élménnyel, vidáman válhassatok erdei vándorokká!

1. nap PÁKA-CSÖMÖDÉR

Útvonal: Páka-Csömödér vasútállomás – Csömödéri Turistaszálló – „Bunkerek”-Páka (Öveges Emlékház) – Csömödéri Turistaszálló
Napi útvonalhossz: 7 km
Napi szintemelkedés/lejtés: 32 m/31 m

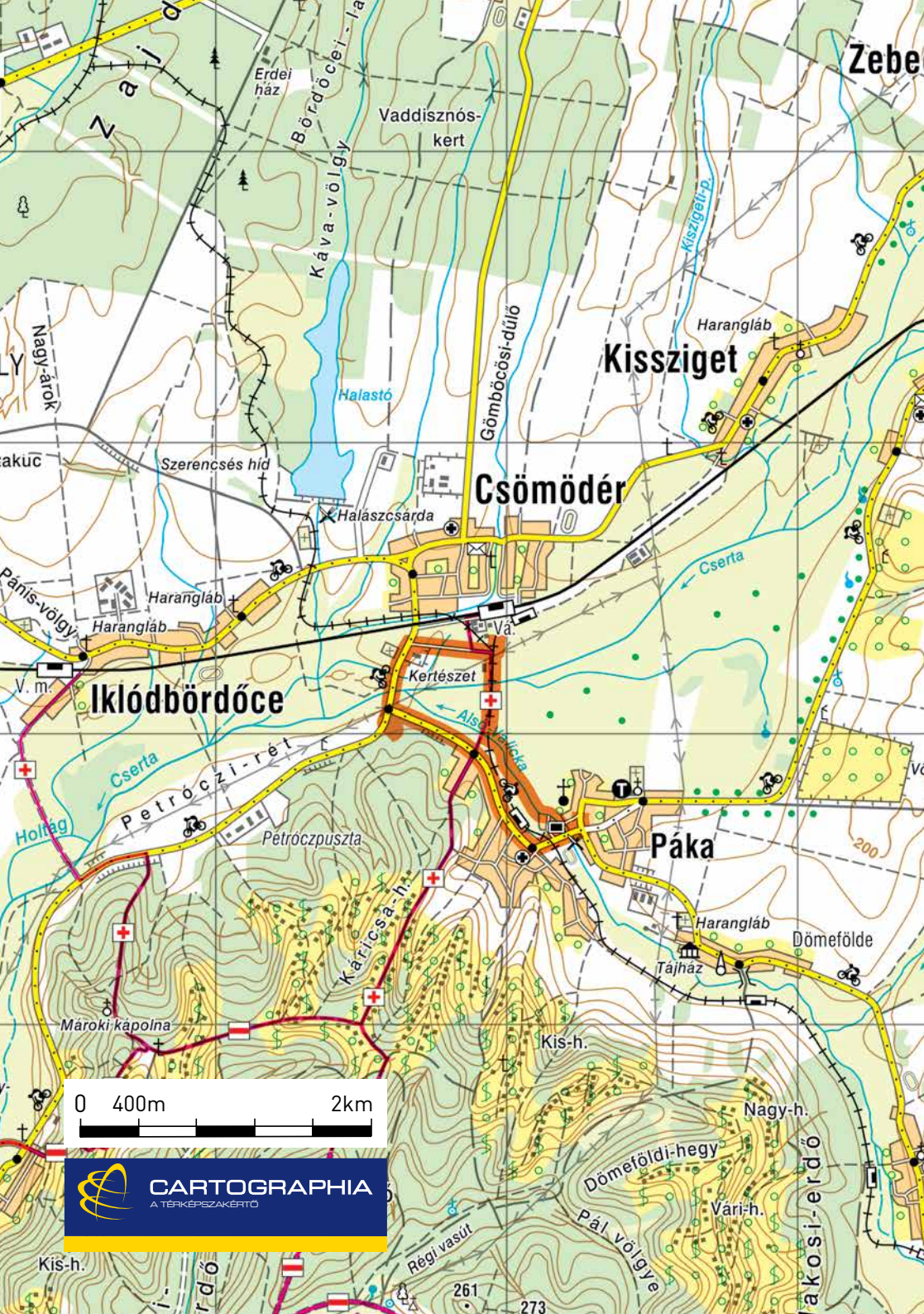
A Páka-Csömödér vasútállomásról egy kis kapun keresztül juttok a Csömödéri Állami Erdi Vasút telephelyére. Jobbra fordulva 200 méter séta után érkeztek meg az első szálláshelyre.

Miután sikerült berendezkedni, vágatok neki a Zakatoló Erdészeti Erdi Iskola programjával kiegészülő első kis túrának. Az erdei vasút telephelyét a főkapun keresztül hagyjátok el, majd kiértek a Csömödért Pákával összekötő út mellé. Itt balra fordulva, a Cserta és az Alsó-Válicka hídján átvérve juttok a Tormafölde felé vezető útelágazáshoz, ahol már tábla is mutatja az erdőben megbújó „bunkerekhez” vezető ösvényt.

Együtt járjuk be ezt a különleges helyet, ahol nem csak erdőpedagógiai foglalkozáson vehettek részt, de az íjászatot is kipróbálhatjátok. Előzetes egyeztetés esetén lehetőség van arra is, hogy Pákán megnézzétek Öveges József emlékházát (8956 Páka, Kossuth út 41.), vagy Csömödérben meglátogathatjátok az Ali-bee Méhészetet (8957 Csömödér, Rákóczi út 27.).

„Bunker”

Tudtad?

Csömödér – A település nevét 1324-ben említették először az oklevelek Chydemer alakban, történelme összefügg a szomszédos Páka településsel.

A falu leghíresebb szülőtte Kővágó József, aki 1945 és 1947 között Budapest polgármestereként fontos munkát végzett a II. világháború utáni főváros ellátásának és újjáépítésének megszervezésében.

Előzetes egyeztetéssel látogatható a Levendulafarm és az Ali-Bee méhészet, ahol a méhészek munkájának, eszközeinek megismerése mellett mézet kóstolhattok, és akár egy különleges kaptárlevegős házat is kipróbálhattok.

Páka – Első írásos említések, 1121-ben már jelentős helynek számított: volt temploma, malma, szántóföldjei és szőlői. Ekkor egyházi birtok volt, amely később a Bánfi család kezébe került. A Válicka átkelőjénél, fontos kereskedelmi út mellett lévő falu szépen fejlődött. Uradalmi központ lett, és 1389-ben már várát említik, továbbá mezővárosi rangot és országos vásártartási jogot is kapott.

Csömödér vasútállomás

A napjainkban 1100 lelkes falu bővelkedik látnivalókban. A környezet szépsége remek kirándulási lehetőségeket kínál, a barokk templom és barokk köztéri szobrok mellett tájházként működő, 150 éves, zsuppfedeles, boronafalu parasztház is látható a faluban.

Öveges József emlékház – Öveges József 1895-ben Pákán született, 1919-ben szerzett matematika-fizika szakon tanári diplomát, 1920-ban szentelték pappá. Piarista szerzetesként 36 évig tanított, közben számos könyvet írt. Az első zsebkönyvét, 1924-ben az újságban így hirdette: „Adja el esernyőjét és vegye meg Öveges József: Időjósítás és időhatározás című könyvét”.

Öveges József

Országos ismertségét a Legkedvesebb kísérleteim című népszerű televíziós műsor hozta meg, amiben egyszerűen elvégezhető, mégis látványos kísérleteket mutatott be, miközben magával ragadó lelkesedéssel és könnyen érthetően el is magyarázta azokat.

Az emlékház épületét 1935-ben édesanyja számára építette lakóháznak, az orvos nagypapa egykori lakása helyén, magának egy szobát tartva fenn. (Páka, Kossuth u. 41.)

Déli védelmi rendszer, a magyar Maginot-vonal – A második világháborút követően 1948-ra úgy megromlott a magyar-jugoszláv kapcsolat, hogy a határ mellett 630 kilométer hosszú védelmi rendszer építéséről döntöttek.

A meglévő drótkerítést megerősítették, 1950-ben kiépítették a második drótkadályosort, a kettő között 10 méter széles felszántott nyomsávval, amelynek földjébe a második ütemben közel kétfélmillió aknát telepítettek. A tervezett 300 vasbeton és 600 fa-föld erőd építése is megkezdődött 1952-ben, de ezek csak részben készültek el 1955-ig. A kiépített bunkereknek és harcálláspontoknak a támadási irányok lezárása, az ellenség betörésének megakadályozása volt a feladata. Az építkezéseket szabványtervek alapján építőzászlóaljok végezték.

A védelmi rendszer sok évre feledésbe merült. Hosszú kutatómunka után a Páka község melletti létesítményekről 2007-ben már tudományos konferencián számoltak be a téma kutatói, Srágl Lajos pedig „Erődország” című könyvében foglalta össze a még fellelhető bunkerek, lövegállások, megfigyelőpontok építésének történetét. A múlt emlékei iránt érdeklődők GPS-koordináták alapján járhatják be a feltárt és biztonságossá tett erődelemeket, összekötő árkokat, bunkereket.

2. nap „A” TÚRA: VÉTYEMI ŐSBÜKKÖS

Útvonal: Csömödér – Páka – Vétyempusztá – Csömödér

Napi útvonalhossz: 17 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 376 m/376 m

Induljatok el az előző napon megismert útvonalon. Páka falu határában a jelzést követve a Dózsa úton értek el az erdőt. A szinte folyamatosan emelkedő út mellett sok régi szőlőhegyi pince sorakozik, majd rácsatlakozik a jelzésű útra. Forduljatok balra, hamarosan eléritek a Háromszenteki kápolnát, ahol a környék egyik legmagasabb pontján tarthatok pihenőt, tölthetitek fel kulacsaitokat. Innen déli irányba kövessétek a jelzést. Hamarosan a turistaúttól balra egy bekerített fiatal erdő mellett haladtok el. Kövessétek az erdőben kanyargó utat, amin kiértek a Tormaföldét Vétyempusztával összekötő aszfaltozott erdészeti útra, itt balra (kelet felé) kell tartanotok. A néhány gazdasági épületből álló pusztán átsétálva, az öreg bükkös szélén szépen faragott tábla jelzi az ősbükkösben haladó ösvényt, ami egy pihenőhelyhez vezet. Itt érdemes elfogyasztani az ebédet, mielőtt visszaindulátok. Hazaúton választhatjátok ugyanazt az ösvényt, melyről jöttetek, vagy a pihenőhelytől indulhattok a kereszt és a gyümölcsös ház irányába, amit tábla és festett jelzések is mutatnak. Miután visszaértek az aszfaltútra, a gyümölcsös ház mellett induljatok észak felé. Az út enyhén emelkedik, csak az utolsó szakaszon van egy meredek rész, mielőtt felértek a már ismert Háromszenteki kápolnához, ahonnan már szinte a szállásig lejt az utatok.

A vétyemi ősbükkös Dél-Zala egyik legizgalmasabb erdősége. Az ezüstös törzsű fák nemcsak szépségükkel, hanem méretükkel is hódítanak. Igazi különlegessége azonban a természetessége; az öreg bükkállományban több évtizede semmilyen erdőgazdálkodási tevékenység nem történt, így mindazt, ami a szemetek elé tárul, a természet formálta. Az Erdészeti Tudományos Intézet munkatársai olykor kutatásokat végeznek az erdőben, és ezeknek a felméréseknek az adatait táblán láthatjátok a helyszínen.

2. nap

„B” TÚRA: SZÉCSISZIGET

Útvonal: Csömödér – Páka – Szécsisziget – Csömödér

Napi útvonalhossz: 15 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 188 m/188 m

Induljatok el az előző napon megismert útvonalon. Páka falu határából a jelzést követve a Dózsa úton éritek el az erdőt. A szinte folyamatosan emelkedő út mentén régi szőlőhegyi pincék sorakoznak. Idővel rácsatlakoztok a jelzésű útra. Forduljatok balra és hamarosan eléritek a Háromszenteki kápolnát, ahol a környék egyik legmagasabb pontján tarthattok pihenőt, de indulhattok rögtön jobbra (Karicsa) Szécsisziget irányába is.

A szécsiszigeti Nagy-hegyről szép kilátás nyílik a falura, ahol először a bivalyrezervátumot és a vízimalmot éritek el, majd tovább sétálva, a katolikus templom mellett befordulva juttok el az Andrássy-Szapáry kastélyhoz.

Ha visszafelé szeretnétek sík területen haladni, akkor sétáljatok a Szécsiszigetet Csömödérrel összekötő aszfaltút mentén vissza a szálláshelyre.

A 2/a túra útvonalán induljatok el Szécsisziget felé. A jelzésű útról a jelzésre kell letérnetek, ami elhalad a Mároki kápolna mellett. Itt tarthattok egy kis pihenőt, majd tovább haladva eljuttok a Szécsiszigetet Csömödérrel összekötő útra, amely visszavezet a szállásig. (Napi útvonalhossz: 11,7 km; napi szintemelkedés/lejtés: 182 m/182 m.)

Bivalyrezervátum

Tudtad?

Csokma-hegy – Páka község legmagasabb pontja (317 m) mellett található az apró Háromszenteki kápolna, amit a termés megóvásáért emeltek egykor a gazdák. A közelében hegyi pincék és egy érdekes új épület látható három rádióadó-toronnyal, ami- ben amatőr rádióállomás működik.

Vétyempusztta – Nevét a török időkben elpusztult, közeli falu után kapta. Az 1800-as években itt üvegyártás folyt, amit ide szállított kő és mész felhasználásával, valamint a helyszínen előállított hamuszír hozzáadásával hevítéssel állították elő, speciális olvasztó kemencékben, azaz hutákban. Táblaüveget és ivóedényeket állítottak elő a huta 1877-es bezárásáig.

Vétyemi Ősbükkös – A Vétyemi Ősbükkös az országos erdőrezervátum program keretén belül kijelölt rezervátumok egyike, ahol az erdő természetes folyamatait zavartalanul lehet tanulmányozni. Az erdőben 1984-ig előírás szerint folyt erdőgazdálkodás. A közel 200 éves, változatos szerkezetű erdőben jelentős a holtfa mennyisége, kedvező élőhelyet biztosítva a gazdag rovar- és madárvilág számára. Az akár 50 méter magas, több mint 1 méter átmérőjű fák között sétálva igazán különleges helyet ismerhet meg, aki végig járja az ösvényeket.

Vétyemi Ősbükkös

Szécsisziget – A település első okleveles említése 1403-ból való, ami szerint Szigeti Péter elvesztette birtokait hűtlenség miatt. Zsigmond király a területet Széchy Miklósnak adományozta, 1437-ben már várát említik, ami 1600 körül a végvárrendszer tagja lett.

Andrássy-Szapáry kastély – A Szapáry család a XVIII. században építtette a barokk jellegű kastélyt. Kialakítása egyszerűbb, mint a külföldieké, földesúri székhely voltánál fogva több volt egyszerű lakóhelynél. Az épület eredetileg U alakú volt, de az istállókat és a kapuépítményt 1945 után lebontották. Az épület legidősebb része a magtár, ma turistaszállóként működik.

Andrássy-Szapáry kastély

Bivalyrezervátum – A kastély szomszédságában házi bivalyok legelésznek. Az ázsiai vagy indiai vadbivaly háziasítása kb. 6000 évvel ezelőtt történt. Magyarországra a 6. században az avarok hozták be. A vizet rendkívül kedveli, mocsaras vidékeken, rossz minőségű legelőkön is jól tartható.

Kerka Vízialom – Különleges értékét az adja, hogy a hajdan oly sok Kerka menti malom közül ez az egy maradt meg. A három darab, egyenként kb. 5 méter átmérőjű alulcsapott vízikereke a Kerka vízhozamának és az uradalmi igényeknek megfelelően három malomkő járattal rendelkezett.

Mároki kápolna – A XIII. században épült Mároki-kápolnát Szécsisziget határában egy erdei tisztáson találjuk. A kápolna a török időkben elpusztult Petróc falu temploma volt, körülötte régi temető terület. A tornyos kápolnát 1794-ben a Szapáry család állította helyre. Az eredetileg román stílusú épületet többször is átalakították.

Mároki kápolna

Kerka Vízialom

3. nap „A” BÁZAKERETTYE-BUDAFA

**Útvonal: Csömödér-erdei vasút – Bázakerettye –
Budafapuszta (Budafai Arborétum)**
Napi útvonalhossz: 5,5 km
Napi szintemelkedés/lejtés: 141/172 m

Reggeli és a hideg csomagok kiosztása után elhagyják a szállást. A Csömödéri Állami Erdei Vasúttal indultok Kistolmács irányába. Bázakerettyén kipróbálhatjátok a termálfürdőt, amit Bázakerettye-felső állomástól a Gyöngyvirág és a Sport utcán keresztül könnyen elértek. Strandolás után sétáljatok vissza a vasútállomásra, majd a jelzésen mentén (Bonne Chance Étterem mellett) induljatok el nyugati irányba. Miután kiértetek az idős erdőből, forduljatok balra, kövessétek az ösvényt, ami egy idő után emelkedni kezd. A gerincen ismét balra fordulva haladjatok, amíg eléritek a és a útvonalak találkozását. Jobbra fordulva a lejtő aljáig egyenes az út. A völgyben először egy bal, majd a kerítés mellett egy jobb kanyar után már láthatjátok a Budafai Arborétum épületét, amit a parkolón át tudtok megkerülni. A közútra érve, a székelykapunál forduljatok balra, haladjatok el a vadászház mellett, majd tovább sétálva, az alsó kapun át közelítsétek meg az arborétumban felállított sátrakat.

Sátortábor a Budafai Arborétumban

3. nap „B” KISTOLMÁCS-BUDAFA

Útvonal: Csömödér-erdei vasút –
Kistolmács-Budafapuszta (Budafai Arborétum)

Napi útvonalhossz: 6 km

Napi szintemelkedés/lejtés: 165/151 m

Reggeli és a hideg csomagok kiosztása után elhagyjátok a szállást. A Csömödéri Állami Erdei Vasúttal indultok Kistolmács irányába. Utaztatok a végállomásig, majd a Kistolmácsi-víztározó mellett tegyetek egy sétát. Kulacsaitokat feltölthetitek a Kozár-forrás vizével, mielőtt az erdei vasút állomástól (Erdészház megálló, sárga épület) nyugatra induló jelzésen eljuttok Budafapuszta. A turistaút idővel emelkedni kezd. Egy vadföldre értek, itt forduljatok jobbra (az öreg tölgnél), és újra erdőben folytathjátok az utat. A túraútvonalat többször keresztezik nyiladékok, erdei utak, de a jelzést követve könnyen eljuttok egy kis víztározó tó mellé. Ezt megkerülve, újabb emelkedőn felkapaszkodva éritek el azt a kereszteződést, ahonnan a és a jelzés találkoznak. Ezekon haladva érkeztek el az arborétumhoz, ahol már várnak sátraikat. A szállás elfoglalása után az arborétumban érdemes több ösvényt bejárni, tókerülő sétát tenni.

Kistolmácsi víztározó

Tudtad?

Csömödéri Állami Erdei Vasút (CsÁEV) – A CsÁEV az ország leghosszabb (több mint 100 kilométer), és egyetlen olyan erdei vasútja, amelyen napjainkban is folyik faanyagszállítás. A több mint 100 éves vasút Lenti és Kistolmács közötti szakaszán menetrend szerint és külön rendelésre induló szerelvényeit általában dízelmozdonyok húzzák, de rendszeresen közlekedik az Ábel nevű gőzmozdony is.

Budafai Arborétum – A Zichy család birtokában lévő területen 1926-ban épült a ma is látható vadászkastély, ami körül ekkor kis parkot és tavat hoztak létre. 1954-ben kezdődött meg a 48 hektáros arborétum kialakítása egyrészt közjóléti célból, másrészt azért, hogy elősegítse az idegen területekről származó fafajok meghonosítását. A parkban 132 féle tűlevelű és 88 féle lomblevelű fát ültettek el. Tavasszal, az azáleák virágzásakor az arborétum valódi tündéerkertté változik.

Kozár-forrás – A bővizű forrás az 1980-as években zajló olajkutatásnak köszönhetően tört felszínre, geológiai robbantást követően. A szépen befoglalt forrás mellett Nepomuki Szent János szobra áll, a közelben kiépített pihenőhely várja a kirándulókat.

Kistolmácsi-víztározó – A Kozár-forrás és a Béci-patak vize táplálja a festői környezetben 1989-ben kialakított völgyzárógátas tavat. A tó egész évben kedvelt horgász-hely, de a nyári hónapokban szabadstrandját is sokan felkeresik. Partján büfék sorakoznak, közelében játszótér alakítottak ki, kényelmes sétával bárki körbejárhatja, így kellemes helyszíne lehet egy kirándulásnak.

Vízi vándor tábor

A tábor további szakaszán vízitúrán vesztek részt. Alapos felkészítés után csónakokba szálltok és egészen Őrtilosig fogtok evezni. Útközben kipróbálhatjátok a fazekasság és az aranymosás mesterségét, részt vehettek bunkerlátogatáson is. Molnári község határában levő tanösvényt bejárva interaktív táblák segítségével fedezhetitek fel a Mura folyó és vízpart csodálatos élővilágát. A folyó menti pagony bebarangolása során felkereshetitek a bemutatott fajokat és ha nyitott szemmel jártok, számos hód nyomát is felfedezhetitek, csakúgy a rágásnyomait, mint a jellegzetes lábnyomát.

Kedvet kaptál? TOVÁBBI ERDEI VÁNDORTÁBOR HELYSZÍNEK

Vértes-Gerecse Vándortábor útvonal

A vértes-gerecsei útvonal romantikáját sok helyen még a térerő sem zavarja, a nomád táborhelyek pedig felüdülést jelentenek a városi élet után. A hét nap során - izgalmas bringás túrával fűszerezve - olyan különleges helyszíneket érinthettek, mint Vérteskozma, az Oroszlányi Bányászati Múzeum, és a Tatai vár. Sziesztázhattok az Agostyáni Arborétum különleges atmoszférájában, majd beleshettek egy ökofalu mindennapjaiba.

Mátrai Erdei Vándortábor útvonal

A Mátrában festői falvak, különleges erdei élővilág és pompás kilátópontok várnak rátok. Többek között felkereshetitek a Tar melletti csevice kutakat, a Fenyvespusztai Arborétumot, Vidróczki betyár barlangját, és ha még bírjátok erővel, akkor az ország legmagasabb pontjára, a Kékestetőre is felkapaszkodhattok. Az élményekben gazdag táborozást a Sástói Adrenalin Parkban zárjátok.

Vasi-Hegyháti Erdei Vándortábor útvonal

Vándoroljatok velünk a szellős, szalmabálákkal teltüzdelt lankákon! Lépjetek be a Jeli Arborétum varázskertjébe, ugorjatok fejest a Szajki-tavak hűs vizébe, és fedezzétek fel az oszkói Hegy-pásztor Kört, ahol a falu jellegzetes apró parcellás szőlőhegyei és zsúpfedeles présházai mellett a belső békét is meglelhetitek. Megigérjük, hogy az egyedi hangulatú vidéket örökre a szívetekbe zárjátok majd!

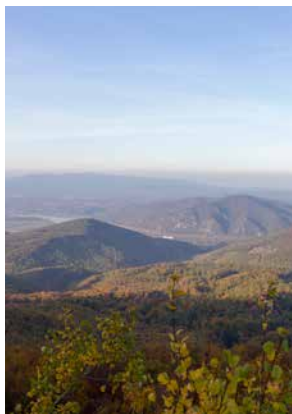
Zempléni Erdei Vándortábor útvonal

Töltődjete fel az utánozhatatlan, vadregényes, ősi energiával teli Zemplénben! A világ tetején érezhetitek magatokat a Sólyom-bérc és a Nagy-Péter-mennykő égiszében, a szikláin, varázslatos napfelkeltét nézhetitek az ország legszebb panorámáját nyújtó Kerek-kőnél, a Mlaka-rét és az István-kúti nyírjes egy különleges világba kalauzol, a nomád életérzés a Gerendás-réten pedig felejthetetlen.

Mecseki Erdei Vándortábor útvonal

A Mecseki Láthatatlanok titkos ösvényén, egy Csepel teherautó platóján utazva indítjátok a túrát. Ugye, milyen izgalmas? A hét nap során bepillanthattok a Mecsek szénbányászati múltjába, érintitek a Melegmányi- és a Nagy-Mély völgy csodálatos karsztképződményeit, és megismerkedhettek az üvegművességgel. A magyaregregyi erdei strandolás pedig már csak hab a tortán.

Pilisi Erdei Vándortábor útvonal

A Pilis a „szívünk csücske”, ahol teljesen egybeolvadhattok a természettel. A látványos történelmi túrán kanyaroghattok a Spartacus-ösvényen, lepillanthattok a Dunakanyarra a Prédikálószelekről, a Bertényi Miklós Fűvészkertben a hatalmas duglászfenyők árnyékában hűsölhettek, Visegrádon pedig visszamehettek az időben. A tábor végén egy vízbiológiai kaland is vár rátok a Madas László Erdészeti Erdei Iskolában. Indulhatunk?

Bakonyi Erdei Vándortábor útvonal

A Bakony az egyik legkedveltebb útvonal, megérjük, hogy mindenkinek ide húz a szíve! A hűvös Kertesdői-szurdok 30-40 méteres sziklafalai, a Szent István király nevéhez fűződő 1000 éves Bakonybél, a Kőrös-hegyi panoráma a Balaton csillogó víztükrével, a Pannon Csillagdában tett kirándulás a csillagok közé mind-mind különlegessé teszik az útvonalat. Tudtátok, hogy a Bakonyban is van Gyilkos-tó? Ideje megnézni!

Börzsönyi Erdei Vándortábor útvonal

Lépjetek az élő történelem földjére! A Diósjenői Erdei Szabadidőpark élményeivel kezdték a tábort, majd a Drégelyvár, a Törökasszony útja, a Kutyka-forrás és az Árpád-kori földvár maradványainak titkait ismerhetitek meg. A legendák és a vadregényes Börzsöny felfedezése mellett lehetőségek nyílnak kézműves foglalkozásra, kisvasutazásra és esti szalonnasütésre is. Készen álltok az időutazásra?

Balaton-felvidéki Erdei Vándortábor útvonal

Túrász víz és föld találkozásánál: itt ér össze a magyar tenger csillogó vize a felvidék szőlős lankáival, medencéivel és tanúhegyeivel. Ha olyan helyen kirándulnál, ahol az élővilág és a mesés táj mellett a történelmi emlékek is főszerepet kapnak, akkor várunk a Balaton-felvidékre! Az útvonal kolostorromjainál leült időök történéseit idézhetitek fel, hegytetőkről és kilátókról gyönyörködhetek a vidék panorámájában, zárásként pedig a Balaton hűs vize vár benneteket!

Bükki Erdei Vándortábor útvonal

Az útvonalat a Bükk-fennsík barlangoktól „lyukacsos” karsztfelszíne és jégkorszaki fajokat megőrző mikroklímája teszi egyedivé. A híres bükki „kövek”, az Istállós-kő, Tar-kő, Pes-kő, Bálvány, Bél-kő meghódítása után üdítő lesz a bükkösök hűsítő árnyéka. A tábor során elkalauzolunk titeket a vidék legfontosabb régészeti lelőhelyére is, az Istállós-kői ősember barlangba. Szilvásvár és a Fátyol-vízesés pedig méltó lezárása az egyhetes időutazásnak.

Zselici Erdei Vándortábor útvonal

A Zselic varázsa a csillagos égbolton rejlik. A Zselici Csillagpark területén ugyanis olyan alacsony a fényszennyezettség, hogy derült nyári éjszakákon kétezer csillag és a Tejút egy része is látható. A tábor során mesés környezetben barangolhattok a zselici rengetegben, gyönyörködhetek a Ropolyi-tó csillogó víztükrében, és megsimogathatjátok Magyarország öt nagyvadfaját a Bőszénfai Szarvasfarmon.

AZ ERDEI TŰZGYŰJTÁS SZABÁLYAI

Talán nem is gondolnád, de Magyarországon évente több mint 20.000 erdő- és vegetációtüz keletkezik. **Magyarországon a tüzek 99 százaléka ráadásul emberi gondatlanság miatt keletkezik!** Az okok között előkelő helyen szerepelnek a rosszul eloltott, vagy a nem jó helyen rakott tábortüzek. Tartsd tehát be a szabályokat, és fogadd meg az alábbi tanácsokat, hogy gondtalanul élvezhesse mindenki az esti tábortüzek hangulatát!

Mikor nem gyűjthatsz tüzet az erdőben?

Kiemelten tűzveszélyes, száraz, meleg időszakokban tűzgyújtási tilalmat rendelnek el. Ekkor az erdőben mindenütt, még **a kijelölt tűzrakóhelyeken is tilos a tűzgyújtás!** Az első lépés tehát a tájékozódás, hogy nincs-e tilalom. Ezt megteheted a www.erdotuz.hu oldalon, vagy az útvonalfelelősnél.

Hol gyűjthatsz tüzet?

Az erdőben az arra kijelölt és kiépített tűzrakóhelyeken szabad tüzet gyújtani. A legtöbb táborhelyen van ilyen, ha nem találsz, akkor kérdezd a táborhely gondnokát!

Hogyan gyűjtsd meg a tüzet?

Tüzet mindig csak felnőtt jelenlétében gyűjts! Első lépésben készíts egy kis kupacot a gyújtósból (pl. papír, száraz levelek), majd apró ágakból egy kis sátrat a gyújtós fölé. Gyufával vagy öngyújtóval több oldalról is gyűjtsd meg a gyújtóst, majd ha az ágak is lángra kaptak, óvatosan tápláld a tüzet további aprófával, később nagyobb tűzifával. Ne feledd, hogy a tűzhely nem szemetes! Csak az ártalmatlanul égő hulladékot dobd bele (papír, hagymahéj). Az egészségre ártalmas (pl. műanyag zacskó), vagy el nem égő hulladékot (pl. konzervdoboz, üveg) a szelektív hulladékgyűjtőbe helyezd!

Hogyan oltsam el a tüzet?

Lehetőleg hagyd teljesen leégni a tüzet, majd locsold le minél több vízzel. A vizet keverd össze a még forró hamuval, figyelve a tűz széleire is! Mielőtt ott hagyod, ellenőrizd, hogy teljesen kialudt-e a tűz: tartsd a kezed a hamu fölé, és ahol még forrónak érzed, oda önts újból vizet. **Ha a hamu forró, ne indulj el, ne hagyd magára!**

AZ ÉV LEGZÖLDEBB HETE!

Az erdők közös örökségünket jelentik, egészséges megmaradásuk a változó klímában az élhető természeti környezet fennmaradásának záloga. Ezért egész úton figyelj oda, hogy közösen megőrizzhessük a Pilis erdeit az utókornak:

Csak a lábnyomodat hagyd az erdőben! Vagyis ne szemetelj, a napi hulladékot összegyűjtve vidd el a táborhelyig, ahol megfelelően válogatva helyezd el a szelektív hulladékgyűjtőbe.

Minél kevesebb szemetet termelj! A napi élelem csomagolásához használd az út elején kapott táskát, az ivóvizet mindig a kulacsodba töltsd újra.

Takarékoskodj a vízzel! Túrázás közben természetesen fontos a folyamatos folyadékbevitel, és a meleg nyári napokon jól esik egy gyors mosdás a faluszéli nyomós kutaknál. De ne feledd, hogy a víz az egyik legfontosabb kincsünk, ezért ne folyasd fölöslegesen a kút vizét, és ne bánj pazarlóan a források vizével sem! Az esti mosdásnál is takarékoskodj a táborhelyre sokszor nehezen eljuttatott vízzel: próbálj három perc alatt alaposan lezuhanyozni. Hidd el, egy kis odafigyeléssel menni fog!

Vigyázz az erdei élőlényekre, növényekre és állatokra! Az egészséges erdőben az élőlényeknek megvan a maguk fontos szerepe, így minden letört faág, eltaposott rovar gyengíti az életközösség egészének működését.

Válj tudatos energia-felhasználóvá! Takarékoskodj az elektromos árammal, ne használd túl gyakran a telefonod, és ha teheted, környezetbarát módon (gyalog és kerékpárral) közlekedj – nemcsak az Erdei Vándortábor ideje alatt, hanem később a mindennapokban is!

További információk: www.erdotuz.hu

Kiadja:

Országos Erdészeti Egyesület, 2026

www.oe.hu

www.erdeivandor.hu